

● **ഖുർആൻ ആശയ വിവരണം**
കെ പി സകരിയ

അതിശയകരമായ ഖുർആൻ

(അധ്യായം 72 • ജിൻ)

قُلْ أَوْحِيَ إِلَيَّ أَنَّهُ اسْتَمَعَ نَفَرٌ مِّنَ الْجِنِّ
 فَقَالُوا إِنَّا سَمِعْنَا قُرْءَانًا عَجَبًا ① يَهْدِي
 إِلَى الرُّشْدِ فَتَأْتِيهِمْ وَلَن نُشْرِكَ بِرَبِّنَا أَحَدًا
 ② وَأَنَّهُ تَعَلَّى جَدُّ رَبِّنَا مَا اتَّخَذَ صَاحِبَةً
 وَلَا وَلَدًا ③ وَأَنَّهُ كَانَ يَقُولُ سَفِيهُنَا
 عَلَى اللَّهِ شَطَطًا ④ وَأَنَا ظَنَنَّا أَن لَّن نَقُولَ
 الْإِنْسُ وَالْجِنُّ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا ⑤ وَأَنَّهُ كَانَ
 رِجَالٌ مِّنَ الْإِنْسِ يَعُوذُونَ بِرِجَالٍ مِّنَ الْجِنِّ
 فَزَادُوهُمْ رَهَقًا ⑥ وَأَنَّهُمْ ظَنُّوا كَمَا ظَنَنْتُمْ
 أَن لَّن يَبْعَثَ اللَّهُ أَحَدًا ⑦

1. പറയുക, ദൈവികസന്ദേശം ശ്രദ്ധിച്ചുകേട്ട ഒരു സംഘം ജിന്നുകൾ ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞതായി എനിക്ക് ദിവ്യസന്ദേശം ലഭിച്ചു: ഞങ്ങൾ അതിശയകരമായ ഒരു ഖുർആൻ കേട്ടിരിക്കുന്നു.
2. അത് സൽപന്മാരിലേക്ക് നയിക്കുന്നു. ഞങ്ങൾ അതിൽ വിശ്വസിച്ചു. ഇനിയൊരിക്കലും ഞങ്ങൾ ഞങ്ങളുടെ രക്ഷിതാവിനോട് ആരെയും പങ്കുചേർക്കുകയില്ല.
3. നമ്മുടെ രക്ഷിതാവിന്റെ മഹത്വം അത്യുന്നതമാകുന്നു. അവൻ സഹധർമ്മിയെയോ സന്താനത്തെയോ സ്വീകരിച്ചിട്ടില്ല.

4. ഞങ്ങളിലെ മണ്ടന്മാർ അല്ലാഹുവിനെ കുറിച്ച് അതിരുകടന്ന അഭിപ്രായപ്രകടനം നടത്തുമായിരുന്നു.
5. മനുഷ്യരും ജിന്നുകളും അല്ലാഹുവിന്റെ പേരിൽ കള്ളം പറയുകയില്ലെന്ന് ഞങ്ങൾ വിചാരിച്ചിരുന്നു.
6. വാസ്തവത്തിൽ, മനുഷ്യരിൽ ചിലർ ജിന്നുകളിൽ ചിലരോട് അഭയം അഭ്യർഥിക്കാറുണ്ടായിരുന്നു. അതാകട്ടെ, ആ ജിന്നുകളുടെ അഹങ്കാരം വർദ്ധിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു.
7. അല്ലാഹു ആരെയും ഉയിർത്തെഴുന്നേൽപ്പിക്കുകയില്ലെന്ന് നിങ്ങളെപ്പോലെ അവരും കരുതി.

ആമുഖം

ഈ അധ്യായത്തിൽ ജിന്നുകളെ സംബന്ധിച്ച് പ്രത്യേകം പ്രതിപാദിക്കുന്നതിനാൽ ഈ സൂറത്തിന് ജിൻ എന്ന പേര് നൽകപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. 72ാം അധ്യായമായ ഈ സൂറയിൽ 28 സൂക്തങ്ങൾ അടങ്ങുന്നു. ഇത് മക്കിയ്ക്കും അധ്യായമാണ്. ഈ അധ്യായം രണ്ട് മുഖ്യ ആശയങ്ങളെ കേന്ദ്രീകരിക്കുന്നു. ജിന്നുകളുമായി ബന്ധപ്പെട്ട യഥാർത്ഥ വസ്തുതകളുടെ വിവരണവും ജനങ്ങളിലേക്ക് നബി(സ)യുടെ പ്രബോധനത്തെ സംബന്ധിച്ചുള്ള വിശദീകരണവുമാണത്.

ജിന്നുകളിൽ ഒരു സംഘം നബി(സ)യുടെ ഖുർആൻ പാരായണം കേട്ടതും അവരതിൽ വിശ്വസിച്ചതുമായ സംഭവം അറിയിച്ചുകൊണ്ട് ഈ സൂറ ആരംഭിക്കുന്നു. തുടർന്ന് അല്ലാഹുവിന്റെ ഏകത്വത്തെപ്പറ്റി ചൂണ്ടിക്കാണിക്കുന്നു. പിന്നീട് ജിന്നുകൾ ആകാശ

ലോകത്തുനിന്ന് കട്ടുകേൾക്കാനുള്ള ശ്രമം നടത്തിയിരുന്നവെന്നും ഇപ്പോൾ അത് തടയപ്പെട്ടിരിക്കുന്നുവെന്നും അറിയിക്കുന്നു. ജിന്നുകൾ തങ്ങളിൽ വിശ്വാസികളും അവിശ്വാസികളുമുണ്ടെന്ന് അറിയിക്കുന്ന കാര്യം വ്യക്തമാക്കുന്നു. ശിർക്ക് കലരാത്ത വിശ്വാസത്തിന്റെ പ്രഖ്യാപനത്തിനുശേഷം അദ്ദുശ്യ കാര്യങ്ങളെപ്പറ്റി അറിയുന്നവൻ അല്ലാഹു മാത്രമാണെന്ന് വ്യക്തമാക്കിക്കൊണ്ട് ഈ സൂറ സമാപിക്കുന്നു.

പദ വിശകലനം

قل നീ പറയുക, **أَوْحِيَ إِلَيَّ** എനിക്ക് ദിവ്യസന്ദേശം ലഭിച്ചു, **فَلَمَّا سَمِعَ** ശ്രദ്ധിച്ചു കേട്ടെന്ന്, **فَمَنْ الْجِنِّ** ഒരു സംഘം ജിന്നുകൾ, **فَقَالُوا** എന്നിട്ടവർ പറഞ്ഞു, **إِنَّا سَمِعْنَا** ഞങ്ങൾ കേട്ടിരിക്കുന്നു, **قَرَأْنَا عَجَبًا** അതിശയകരമായ ഒരു ചുരുങ്ങിയ, **يَهْدِي** അത് നയിക്കുന്നു, **إِلَى الرُّشْدِ** സത്പഥമാവിലേക്ക്, **بِهِ** ഞങ്ങൾ അതിൽ വിശ്വസിച്ചു, **وَلَنْ يَشْرَكَ** ഞങ്ങൾ പങ്കുചേർക്കുകയില്ല, **بِرَبِّنَا** ഞങ്ങളുടെ രക്ഷിതാവിനോട്, **أَحَدًا** ആരെയും, **أَنْ** നിശ്ചയമായും കാര്യം, **تَعَالَى** അത്യുന്നതമാകുന്നു, **مَا اتَّخَذَ** നമ്മുടെ രക്ഷിതാവിന്റെ മഹത്വം, **جَدًّا** അവൻ സ്വീകരിച്ചിട്ടില്ല, **صَاحِبَةً** സഹധർമ്മിണിയെയോ, **وَلَا وَلَدًا** സന്താനത്തെയോ, **وَأَنْهَ كَانُ** നടത്തുമായിരുന്നു, **يَقُولُ** അഭിപ്രായം പ്രകടിപ്പിക്കുന്നു, **سَفِيهًا** ഞങ്ങളിലെ മണ്ടന്മാർ, **عَلَى اللَّهِ** അല്ലാഹുവിനെക്കുറിച്ച്, **شَطَطًا** അതിരുകടന്ന അഭിപ്രായം, **وَأَنَا ظَنُّنَا** ഞങ്ങൾ വിചാരിച്ചിരുന്നു, **أَنْ لَنْ تَقُولَ** പറയുകയില്ലെന്ന്, **الْإِنْسَ** മനുഷ്യരും, **وَالْجِنِّ** ജിന്നുകളും, **عَلَى اللَّهِ** അല്ലാഹുവിന്റെ പേരിൽ, **بَدًّا** കളവ്, **أَنْهَ كَانُ** ആയിരുന്നുവെന്നും, **وَجَالًا**

ജിന്നുകൾ മനുഷ്യരെപ്പോലെ വിവേചന ബോധമുള്ള സൃഷ്ടികളാണ്. അതിനാൽ തന്നെ അവർക്ക് നന്മയും തിന്മയും തിരിച്ചറിയാനുള്ള ഇച്ഛാശക്തികളുണ്ട്. അവരിൽ നന്മയെ പുൽകുന്നവരും തിന്മയെ സ്വീകരിക്കുന്നവരുമുണ്ട്. അവരിൽ സത്യവിശ്വാസികളും സത്യനിഷേധികളുമുണ്ട്. ജിന്നുകളിലെ തിന്മയുടെ വാഹകരാണ് പിശാചുക്കൾ. അവരുടെ നായകനാണ് ഇബ്ലീസ്. അവർക്ക് സ്വയം തിന്മയുടെ വാഹകരാകുന്നതിനും മനുഷ്യമനസ്സുകളിൽ തിന്മകൾ അങ്കുരിപ്പിക്കുന്നതിന്റെ പ്രേരകരാവാനും സാധിക്കും.

ചിലർ, **من الإنس** മനുഷ്യരിൽ നിന്ന്, **يعودون** അഭയം അർഹിക്കാറുണ്ടായിരുന്നു, **من الجن** ചിലരോട്, **برجال** ജിന്നിൽ നിന്നുള്ള, **فراذولهم** അതവർക്ക് വർദ്ധിച്ചു, **رهبنا** അഹങ്കാരം, **وأأنهم ظنوا** അവരും കരുതി, **كما ظننتم** നിങ്ങൾ ധരിച്ചതുപോലെ, **أن لن يعيث** ഉയിർത്തെഴുന്നേൽപ്പിക്കുകയില്ലെന്ന്, **الله** അല്ലാഹു, **أحدًا** ആരെയും.

1. ഈ സൂറയിലെ ഒന്നാം സൂക്തത്തിലെ **النفر** എന്ന പദത്തെപ്പറ്റി ഡോക്ടർ നൂഹൈലി തന്റെ തഫ്സീറിൽ രേഖപ്പെടുത്തിയത് ഇപ്രകാരമാണ്.

النفر ما بين الثلاثة إلى العشرة

മൂന്നിന്റെയും പത്തിന്റെയും ഇടയിലുള്ള ആളുകൾ അടങ്ങുന്ന സംഘത്തിനാണ് **النفر** എന്ന് പറയുക (തഫ്സീറുൽമുനീർ 29/158).

2. നാലാം സൂക്തത്തിലെ **شططا** എന്ന പദത്തെപ്പറ്റിയുള്ള വിശകലനം ഇപ്രകാരമാണ്.

الشطط بفتحتين مجاوزة القدر في كل شيء

ഓരോ കാര്യത്തിലും അതിരുകടന്നതിനാണ് ഈ പദം പ്രയോഗിക്കുക (മുഖ്താറുസ്സഫിഹാഹ് 297).

3. ആറാം സൂക്തത്തിലെ **رهبنا** എന്ന പദപ്രയോഗത്തെപ്പറ്റിയുള്ള പരാമർശം ഇപ്രകാരമാണ്.

فراهم رهبنا أن سفها وطغبانا

رهبنا എന്നാൽ വിഡ്ഢിത്തവും അതിർലംഘനവും എന്നാണ് (മുഖ്താറുസ്സഫിഹാഹ് 228).

ആശ്രയം

അല്ലാഹുവിന്റെ സൃഷ്ടിജാലങ്ങൾ വിഭിന്നങ്ങളാകുന്നു. മലക്കുകൾ, ജിന്നുകൾ, മനുഷ്യർ, സസ്യങ്ങൾ, സൂക്ഷ്മജീവികൾ, വ്യത്യസ്ത ആകാരസ്വരൂപങ്ങൾ. ചിലത് സമൂലശരീരമുള്ളവ. മറ്റു ചിലത് സൂക്ഷ്മശരീരമുള്ളവ. ചിലത് മനുഷ്യദൃഷ്ടിക്ക് ഗോചരമായവ. മറ്റു ചിലത് മനുഷ്യന്റെ ദൃഷ്ടിക്ക് ഗോചരമല്ലാത്തവ. അനന്തവിസ്തൃതമായ ഈ പ്രപഞ്ചസീമയിൽ അജ്ഞാതമായ എന്തെല്ലാം വിസ്തൃതികൾ!

മാലാഖമാർ, ജിന്നുകൾ, മനുഷ്യർ എന്നിവരുടെ അസ്തിത്വത്തെയും സൃഷ്ടിപ്പിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തെയും സംബന്ധിച്ച് ദിവ്യബോധന സന്ദേശങ്ങൾ വ്യക്തമായി പരാമർശിക്കുന്നു. മനുഷ്യർ മണ്ണിനാലും ജിന്നുകൾ അഗ്നിയാലും മലക്കുകൾ പ്രകാശത്താലും സൃഷ്ടിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. നമ്മുടെ ദൃഷ്ടിക്ക് കാണാൻ കഴിയാത്ത ആത്മീയ ജീവികളത്രേ മലക്കുകളും ജിന്നുകളും. മലക്കുകൾ, ജിന്നുകൾ എന്നീ സൃഷ്ടിവാർഗങ്ങൾ മനുഷ്യന്റെ ദൃഷ്ടിക്ക് അജ്ഞാതമായതിനാൽ തന്നെ അവരുടെ പ്രകൃതം, പ്രവർത്തനപഥം എന്നിവ സംബന്ധിച്ചുള്ള വിശദീകരണങ്ങൾക്ക് ദിവ്യബോധന സന്ദേശങ്ങൾ മാത്രമാണ് ആധാരം.

ജിന്നുകൾ മനുഷ്യരെപ്പോലെ വിവേചനബോധമുള്ള സൃഷ്ടികളാണ്. അതിനാൽ തന്നെ അവർക്ക് നന്മയും തിന്മയും തിരിച്ചറിയുന്നതിനുള്ള ഇച്ഛാശക്തിയുമുണ്ട്. അവരിൽ നന്മയെ പുൽകുന്നവരും തിന്മയെ സ്വീകരിക്കുന്നവരുമുണ്ട്. അവരിൽ സത്യവിശ്വാസികളും സത്യനിഷേധികളുമുണ്ട്. ജിന്നുകളിലെ തിന്മയുടെ വാഹകരാണ് പിശാചുക്കൾ. അവരുടെ നായകനാണ് ഇബ്ലീസ്. അവർക്ക് സ്വയം തിന്മയുടെ വാഹകരാകുന്നതിനും മനുഷ്യമനസ്സുകളിൽ തിന്മകൾ അങ്കുരിപ്പിക്കുന്നതിന്റെ പ്രേരകരാവാനും സാധിക്കും.

ജിന്നുകളിൽ ഒരു സംഘം പ്രവാചകൻ ഓതിക്കേൾപിക്കുന്ന ദിവ്യസൂക്തികൾ കേൾക്കാനിടയായി. അവർ ജിന്നുകളിലെ മറ്റു സൂഹൃത്തുക്കളോട് പറഞ്ഞു. ഞങ്ങൾ അഭൗമവും അതിശയകരവുമായ ചുർആനിന്റെ ആസ്വാദ്യകരമായ പാരായണം കേട്ടിരിക്കുന്നു. അത് നന്മയിലേക്കുള്ള ക്ഷണമാണ്. ഞങ്ങൾ അത് സ്വീകരിക്കുന്നു. അതിനാൽ ഞങ്ങൾ ഏകനായ സ്രഷ്ടാവിനോട് യാതൊരു പങ്കാളിയെയും ചേർക്കുകയില്ല. അവൻ അത്യുന്നതൻ, അതിമഹാൻ, അവൻ സന്തതിയോ സഹധർമ്മിണിയോ ഇല്ല. മനുഷ്യരിലെ മണ്ടന്മാരെപ്പോലെതന്നെ ഞങ്ങളിലെ ചില മണ്ടന്മാരും സ്രഷ്ടാവിനെ സംബന്ധിച്ച് അസംബന്ധങ്ങൾ പുലർന്നുണ്ട്.

മനുഷ്യരിലോ ജിന്നുകളിലോ ആരുംതന്നെ സ്രഷ്ടാവിനെ സംബന്ധിച്ച് കള്ളം പറയുകയില്ലെന്ന് ഞങ്ങൾ ധരിച്ചുവെച്ചിരുന്നു. എന്നാൽ മനുഷ്യരിലും ജിന്നുകളിലും കള്ളം പറയുന്നവരുണ്ടെന്ന് ഞങ്ങൾക്ക് ബോധ്യം വന്നിരിക്കുന്നു. വിഡ്ഢികളായ ചില മനുഷ്യർ ഞങ്ങളിൽപെട്ട ചിലരോട് അഭയാർഥന നടത്തിയിരുന്നു. അത് ഞങ്ങളിൽപെട്ട ചിലരുടെ അഹന്ത വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിന് കാരണമായിത്തീർന്നു. പുനരുത്ഥാന നാളിനെ നിഷേധിക്കുന്ന പ്രവണതയും അവരിൽ നിന്നുണ്ടായി.

ജിന്നു വർഗത്തിലുള്ളവരിൽ ചിലർപോലും ദിവ്യവചനങ്ങളുടെ അതിശയം അടുത്തറിയുന്നുണ്ടെങ്കിൽ മനുഷ്യരായ നിങ്ങൾക്കെങ്ങനെ അതിനെ നിഷേധിക്കാനാകും?

ജിന്നുകളും വുർആനും

ജിന്നുകൾ വുർആൻ കേട്ടിട്ടുണ്ടെന്ന് സുറ അഹ്കാഫിൽ അല്ലാഹു വ്യക്തമാക്കുന്നു:

قَالُوا يَنْفَوْمَنَا إِنَّا سَمِعْنَا كِتَابًا أُنزِلَ مِنْ
بَعْدِ مُوسَىٰ مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ يَهْدِي إِلَى
الْحَقِّ وَإِلَىٰ طَرِيقٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٣٠﴾

“അവർ പറഞ്ഞു: കൂട്ടരേ, മുസാ(അ)ക്കുശേഷം പുർവ്വഗ്രന്ഥങ്ങളെ ശരിവെച്ചുകൊണ്ട് അവതരിച്ച ഒരു ഗ്രന്ഥം ഞങ്ങൾ കേട്ടിരിക്കുന്നു. സത്യത്തിലേക്കും നേർവഴിയിലേക്കുമാണ് അത് നയിക്കുന്നത്” (അഹ്ഖാഫ് 30)

ജിന്നുകളിൽ ഒരു സംഘം പ്രവാചകൻ ഓതിക്കേൾപിക്കുന്ന ദിവ്യസൂക്തികൾ കേൾക്കാനിടയായി. അവർ ജിന്നുകളിലെ മറ്റു സൂഹൃത്തുക്കളോട് പറഞ്ഞു. ഞങ്ങൾ അഭൗമവും അതിശയകരവുമായ ചുർആനിന്റെ ആസ്വാദ്യകരമായ പാരായണം കേട്ടിരിക്കുന്നു. അത് നന്മയിലേക്കുള്ള ക്ഷണമാണ്. ഞങ്ങൾ അത് സ്വീകരിക്കുന്നു. അതിനാൽ ഞങ്ങൾ ഏകനായ സ്രഷ്ടാവിനോട് യാതൊരു പങ്കാളിയെയും ചേർക്കുകയില്ല. അവൻ അത്യുന്നതൻ, അതിമഹാൻ, അവൻ സന്തതിയോ സഹധർമ്മിണിയോ ഇല്ല. മനുഷ്യരിലെ മണ്ടന്മാരെപ്പോലെതന്നെ ഞങ്ങളിലെ ചില മണ്ടന്മാരും സ്രഷ്ടാവിനെ സംബന്ധിച്ച് അസംബന്ധങ്ങൾ പുലർന്നുണ്ട്.

നഖ്ലയിൽനിന്ന് വുർആൻ കേട്ടു

ഇമാം ബുഖാരി നിവേദനം ചെയ്ത ഒരു ഹദീസിൽ ഇപ്രകാരം വന്നിരിക്കുന്നു: ‘ഇബ്നു അബ്ബാസ്(റ) നിവേദനം: ഒരിക്കൽ നബി(സ)യും തന്റെ ഒരു സംഘം അനുചരന്മാരും ‘ഉക്കാള’ ചന്ത ലക്ഷ്യംവെച്ചുപോയി. പിശാചുക്കൾ വാനലോകവാർത്തകൾ കേൾക്കുന്നത് തടയപ്പെട്ട കാലമായിരുന്നു അത്. അഗ്നി ജ്വാലകൾ കൊണ്ട് അവരെറിയപ്പെട്ടു. അന്നേരം പിശാചുക്കൾ അവരുടെ ജനതയിലേക്ക് മടങ്ങി. അപ്പോൾ നിങ്ങൾക്കെന്തു സംഭവിച്ചുവെന്ന് ആ ജനത പിശാചുക്കളോട് ചോദിച്ചു. അവർ പറഞ്ഞു. ഞങ്ങൾക്കും വാനലോകവാർത്തകൾക്കുമിടയിൽ തടസ്സം സൃഷ്ടിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. ഞങ്ങൾക്കുനേരെ അഗ്നി ജ്വാലകൾ എറിയപ്പെടുന്നു. അപ്പോൾ ആ ജനത പറഞ്ഞു: നിങ്ങൾക്കും വാനലോകവാർത്തകൾക്കുമിടയിൽ തടസ്സം സൃഷ്ടിക്കുന്ന എന്തോ ഒരു പുതിയ സംഭവം ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്. നിങ്ങൾ പടിഞ്ഞാറും കിഴക്കുമുള്ള സ്ഥലങ്ങളിലെല്ലാം സഞ്ചരിക്കൂ. സംഭവത്തിന്റെ യാഥാർഥ്യം കണ്ടുപിടിക്കൂ.

അങ്ങനെ ‘തിഹാമ’യുടെ ഭാഗത്തേക്ക് തിരിഞ്ഞവർ നബി(സ)യുടെ അടുക്കൽ എത്തിച്ചേർന്നു. നബി(സ)യും അനുചരന്മാരും നഖ്ല പ്രദേശത്തുള്ള ഉക്കാള ലക്ഷ്യംവെച്ച് പോയതായിരുന്നു. അക്കൂട്ടർ എത്തിച്ചേർന്നപ്പോൾ നബി(സ) അനുചരന്മാരോടൊപ്പം സൂബ്ഹ് നമസ്കരിക്കുകയായിരുന്നു. അങ്ങനെ തിരുമേനി വുർആൻ പാരായണം ചെയ്യുന്നത് കേട്ടപ്പോൾ അവരത് ശ്രദ്ധിക്കാൻ തുടങ്ങി. ‘ഇതാണ് വാനലോകത്തിലെ വാർത്തകൾ കേൾക്കുന്നതിൽ നിന്ന് നമുക്ക് തടസ്സമുണ്ടാക്കിയത്’ എന്ന് അവർ പരസ്പരം പറഞ്ഞു. അങ്ങനെ അവർ തങ്ങളുടെ ജനതയിലേക്ക് തിരിച്ചുവന്നപ്പോൾ അവർ പറഞ്ഞു: കൂട്ടുകാരേ, അത്ഭുതകരമായൊരു വുർആൻ ഞങ്ങൾ കേട്ടു. അത് നേർമാർഗ്ഗത്തിലേക്ക് നയിക്കുന്നു. അതുകൊണ്ട് ഞങ്ങളിൽ വിശ്വസിച്ചു. ഞങ്ങളുടെ രക്ഷിതാവിൽ ഞങ്ങൾ പങ്കുചേർക്കുകയില്ല. അപ്പോൾ അല്ലാഹു സുറതു ജിന്നിലെ
قُلْ أَوْحَىٰ إِلَيَّ أَنَّهُ اسْتَمَعَ نَفَرٌ مِّنَ الْجِنِّ
എന്ന വചനം അവതരിപ്പിച്ചു. (ബുഖാരി 4565). ●